

Årsrapport 2021

 arkitektbedriftene

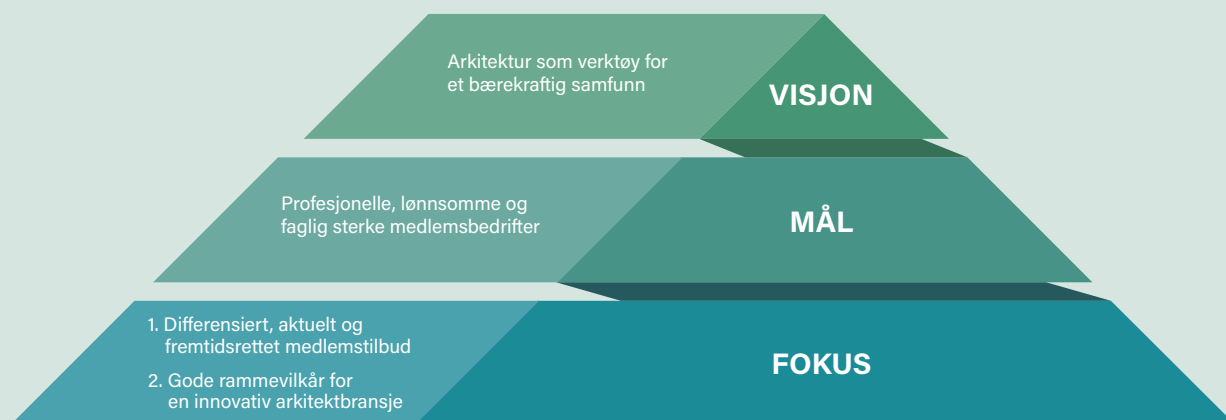


Innhold

Om Arkitektbedriftene	3
Ansatte	4
Covid-19	4
Arkitekturpolitisk samarbeid og strategi	5
Forskning og utvikling	5
Ambassadørprogram	5
Sentrale høringer 2021	6
Statistikk	6
Verktøyutvikling i 2021	7
Standard Norge	7
Fora vi er representert i	9
Kurs, frokostseminarer og webinarer	9
Arkitektbedriftene Forsikringservice	9
Arkitektbedriftene leder BAE rådet	10
Digitaliseringsråd for BAE- sektoren	11
Fusjon mellom foreningene	11
Arendalsuka	12
Ekspertutvalg	13

Styringspyramide

Arkitektbedriftenes hovedmål i perioden 2020-2023 er profesjonelle, lønnsomme og faglig sterke medlemsbedrifter.



Om Arkitektbedriftene

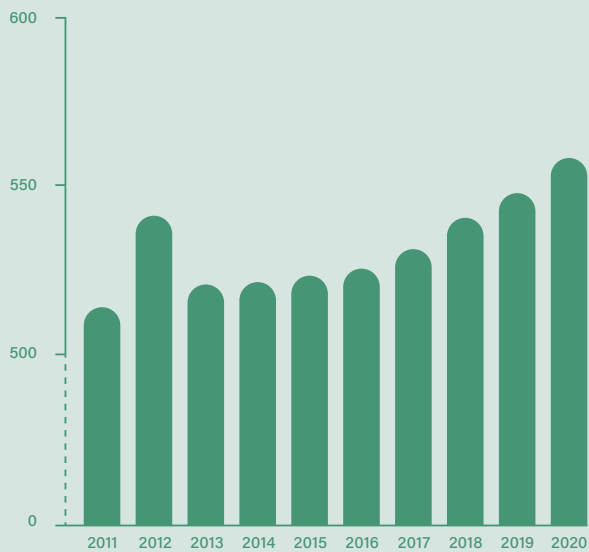
Arkitektbedriftene i Norge er bransje- og arbeidsgiverforeningen for kontorer med praktiserende arkitekter, landskaps- og interiørarkitekter.

På vegne av våre medlemsbedrifter skal vi være en tydelig, engasjert og troverdig stemme i byggenæringen og i det offentlige ordsiftet. Faglig sterke og lønnsomme medlemsbedrifter bidrar til en arkitektbransje som leverer kvalitet, verdi og innovasjon til beste for byggherre, bruker og samfunn.

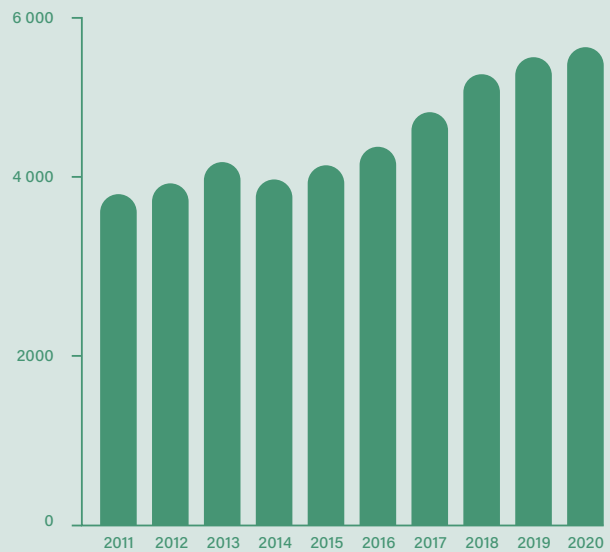
Ved utgangen av 2021 hadde foreningen 564 medlemsbedrifter. 29 av disse var aspirantmedlemmer. 77 medlemsbedrifter var tilsluttet Arkitektbedriftenes tariffavtaler.

Medlemsbedriftene våre talte totalt 5 628 ansatte, hvorav 4 429 var arkitekter.

Arkitektbedriftene eier Arkitektbedriftene Forsikringservice 100 %, som drifter en portefølje for en stor del av medlemmene.



Antall medlemsbedrifter



Antall ansatte i medlemsbedriftene

Ansatte

Arkitektbedriftene og Arkitektbedriftene Forsikringservice teller 13 fast ansatte.

Administrerende direktør, kontorleder, økonomiansvarlig, juridisk sjefsrådgiver, juridisk rådgiver, utviklingssjef, kvalitetsrådgiver, IT-ansvarlig, to systemutviklere, en verktøysupport rådgiver, kommunikasjonssjef og daglig leder i Arkitektbedriftene Forsikringservice.

Covid-19

2021 ble igjen et annerledes år for hele landet. Arkitektbransjen og byggenæringen var intet unntak. Det var behov for å allokere ressurser for å bistå medlemmer med covid-19 relaterte utfordringer.

Det ble utarbeidet bransjetermometer hver 2. mnd. for å kartlegge situasjonen hos medlemmene. Løpende informasjon om dette og om relevante regler og endringer som kom fra offentlige myndigheter og som spesielt berørte arkitektbransjen, ble lagt ut på foreningens hjemmeside. Generelt var det stort fokus på påvirkningsarbeid overfor myndighetene gjennom hele året.



Det vi bygger legger et varig grunnlag for samfunnet vårt, for bærekraft og verdiskaping.

Arkitekturpolitisk samarbeid og strategi

Arkitekturpolitisk nettverk (arkitektorganisasjonene og Doga) videreførte arbeidet fra samarbeidet om Arkitekturpolitisk plattform og avholdt flere møter. Den felles politiske plattformen ble besluttet videreført etter valget.

Arkitektur og kvaliteten på våre fysiske omgivelser har stor innvirkning på menneskers trivsel og adferd. Det vi bygger legger et varig grunnlag for samfunnet vårt, for bærekraft og verdiskaping. Alle vi som jobber med arkitektur kjenner potensialet tidlig planlegging av bygg og områder har for utviklingen av området og for dem som skal leve der.

Forskning og utvikling

Foreningen har representert bransjen i flere forsknings- og utviklingsarbeider. KSS-prosjektet ble avsluttet i 2021, og var et fireårs utprøvningsprosjekt på samspill og IPD (integrated project delivery). Vår rolle var å delta i styringsgruppen, mens flere av våre medlemmer var arkitekter i pilotprosjektene som ble benyttet. KSS leverte gode resultater og verdifull erfaring med problemstillinger knyttet til samspill, og det gjenstår nå å få formidlet denne kunnskapen til bransjen.

Foreningen har også medvirket i et utviklingsprosjekt i regi av Prosjekt Norge og Oslo Met som har sett på nye måter å honorere verdiskaping på og på nye forretningsmodeller knyttet til dette. Så langt kan det se ut som prosjektet ikke blir ferdigstilt.

Ambassadørprogram

For ytterligere å selge inn det fellespolitiske budskapet inn mot valget 2021, opprettet Arkitektbedriftene i 2020 et nasjonalt ambassadørprogram.

Gjennom representanter fra alle valgdistriktene i Norge, talte ambassadørprogrammet arkitektens sak rundt omkring i landet og ambassadørene kontaktet politikere i sine distrikter. Gjennom samtaler og møter, lokale medier og sosiale medier påvirket ambassadørene så vel politikere som sine nærmiljøer.

Programmet skulle synliggjøre arkitektens samfunnsrelevans og arkitektens bidrag til verdiskaping. Målet var å formidle de sosiale, miljømessige, og økonomiske verdiene god arkitektur skaper for oppdragsgiver, bruker og samfunn, og hvordan arkitektur kan brukes som et strategisk verktøy i utviklingen av samfunnet vårt.

Programmet skal synliggjøre arkitektens samfunnsrelevans og arkitektens bidrag til verdiskaping. Målet er å formidle de sosiale, miljømessige, og økonomiske verdiene god arkitektur skaper for oppdragsgiver, bruker og samfunn, og hvordan arkitektur kan brukes som et strategisk verktøy i utviklingen av samfunnet vårt.

Programmet inneholdt blant annet:

- Samlinger med ambassadørene
- Beskrivelse av aktiviteter ambassadørene kan utføre
- Opplæring og materiell
- Samkjøring og koordinering

Dette programmet videreføres opp mot kommune- og fylkestingsvalget i 2023.





Sentrale høringer 2021

Innspill til aktuelle offentlige høringer er en viktig del av foreningens arbeid, og er en sentral del av arbeidet med påvirkning og myndighetskontakt. På denne måten får AiN synliggjort arkitektbransjens synspunkter overfor statlige og kommunale myndigheter.

I 2021 ble det avgitt høringssvar om:

- Høring om ombruk av byggevarer
- Innspill til Kulturpolitikken
- Høring Klimabaserte krav (Dibk)
- Innspill til veileder fra Brann teknisk fellesforbund
- Innspill til arbeidet med fellesdigitalisering av produktdata i byggenæringen

Det ble også avholdt innspillsmøte med:

- Innspillforum for arkitektur, bokvalitet og nabolag

Arkitektbedriftenes høringssvar kan leses i sin helhet på foreningens hjemmesider.

Statistikk

Statistikk er viktig for å gi våre medlemmer en god analyse av markedet, samt til foreningens kommunikasjon med myndighetene. Presis statistikk får vi kun med et godt tallgrunnlag. Også «pandemiåret 2021» understreket dette behovet, og den ekstraordinære situasjonen ser dessverre ut til å fortsette enda en stund til.

De senere årene har vi sett at svarprosenten på våre undersøkelser er dalende. I enkelte undersøkelser har vi sågar fått så få svar at vi ikke har kunnet presentere statistisk gyldige analyser.

Arkitektbedriftene samarbeider med Prognosesenteret for utarbeidelse av statistikker. En årsplan for innsamling av data vil belaste medlemmene minst mulig. Medlemmene legger selv inn viktig data om bedrift og ansatte i medlemsportalen.

Viktig statistikk: konjunkturundersøkelser vår og høst, årlig markedsprognose for byggenæringen og arkitektbransjen



Arbeidet med å utforme standarder er viktig for AiN som forening fordi det både handler om å bidra til kvalitet i bygg og omgivelser, og fordi det påvirker de rammebetingelser arkitekter jobber under.

spesielt, erfaringstall for prosjektering og lønnsstatistikk. Følg med på våre hjemmesider og nyhetsbrev for informasjon om frokostseminarer der rapportene presenteres.

Lønnsstatistikken skal være et hjelpemiddel for bedriftene i lønnsforhandlinger og i tilpassing til markedet. Statistikken er også en av parameterne for foreningens vurdering av bransjens utvikling, og brukes i arbeidet med å påvirke bransjens rammebetingelser. Den finnes på AiNs medlemside.

Verktøyutvikling i 2021

Medlemskommunikasjon er svært viktig for oss! Gjennom 2021 forbedret vi grensesnittet for medlemshenvendelser på våre nettsider.

Vi samler nå all medlemsinformasjon i en felles database med kun én innlogging for å kunne lage enda bedre tjenester til våre medlemmer.

MAKS-søk hadde en stor økning av søknader i 2021. Antall søknader sendt inn via MAKS-søk i juni måned økte med 170% fra forrige år.

I starten av 2021 igangsatte styret et arbeid med en langsiktig strategi for verktøyene MAKS og MAKS Søk. Første fase rulles ut i 2022, samtidig fortsetter strategiarbeidet for neste fase.

Bedre medlemssupport

Med stor økning i forespørsler fikk vi i 2021 på plass en egen dedikert support-medarbeider for å øke kvaliteten på medlemstjenesten.

Standard Norge

Standard Norge er den ledende aktøren på nasjonal og internasjonal standardisering i Norge. De utvikler og forvalter Norsk Standard, og gjør europeiske og internasjonale standarder tilgjengelige. Standard Norge har enerett på å utgi alle standardene gjennom Standard Online. Arkitektbedriftene sitter i Sektorstyret BAE som beslutter hvilke standarder som skal utvikles, og som godkjenner standardene for utgivelse.

Arbeidet med å utforme standarder er viktig for AiN som forening fordi det både handler om å bidra til kvalitet i bygg og omgivelser, og fordi det påvirker de rammebetingelser arkitekter jobber under. Arkitektbransjen er representert i alle relevante komiteer med våre jurister og dedikerte eksperter fra medlemsbedriftene. Gjennom 2021 har det vært arbeidet med følgende standarder:

SN/K 257 BIM-standardisering. Komiteen følger arbeidet i ISO/TC 59/SC 13 Buildings and civil engineering works - Organization of information about construction works, og CEN/TC 442 Building information modelling spesielt, og norsk BIM-





standardisering generelt. Det er særlig ISO 19650, som er en styrende standard for bransjen.

Kvalitetsrådgiver representerte Arkitektbedriftene i komiteen.

SN/K 378 Totalentreprisekontrakter ved store prosjekter.

Komiteen skal utarbeide en Norsk Standard for totalentreprisekontrakter spesielt tilpasset store anleggsprosjekter, men skal tilpasses også for byggeprosjekter dersom komiteen mener det er hensiktsmessig.

Juridisk sjefsrådgiver representerte Arkitektbedriftene i komiteen.

SN/K 360 Langvarige leie- og driftsavtaler for bygg.

Komiteen skulle i utgangspunktet utarbeide en standard for OPS-kontrakter for bygg, men regelendringer underveis har sammen med lav etterspørsel i markedet etter OPS-kontrakter gjort at komiteen har endret fokus til langvarige leie- og driftsavtalen for bygg.

Juridisk rådgiver representerte Arkitektbedriftene i komiteen.

SN/K 263 Forbrukerkontrakter til Bustadoppføringslova.

Komiteen reviderer blankettene som er tilpasset Bustadoppføringslova, Byggblankett 3425 til 3429 B. Utviklingssjef representerte Arkitektbedriftene i komiteen.

SN/K 602 Revisjon av NS 8401 og NS 8402. Komiteen reviderer standardkontraktene for arkitekt- og rådgiveroppdrag, NS 8401 og NS 8402. Juridisk sjefsrådgiver representerer AiN i komiteen sammen med Kjetil Bakken Engelsen (LINK Arkitektur AS) og Per Kleve (Origo Arkitektgruppe AS).

I tillegg er vi representert i følgende komiteer med ekstern representasjon:

- **SN/K 518 Klassifikasjon i BAE-sektoren, Lars Jarle Nore (Rambøll Norge AS)**
- **SN/K 004 Areal- og volumberegninger av bygninger, Lars Jarle Nore (Rambøll Norge AS)**
- **SN/K 371 Steg og leveranser i byggeprosess, Lars Jarle Nore (Rambøll Norge AS)**
- **SN/K 024 Universell utforming av byggverk (Lise Rystad, NSW Arkitektur AS)**
- **SN/K 380 BIM-objekter for byggverk, Elisabeth Meyer (LINK arkitektur AS)**



*En bærebjelke i vår
forsikringsvirksomhet
er vår fagkompetanse.*

Fora vi er representert i

- Rådet for bygg, anlegg og eiendom (BAE-rådet)
- BuildingSMART (Tverrfaglig brukerforum, juridisk gruppe)
- Sektorstyret BAE i Standard Norge
- Samferdselsrådet
- Architects Council of Europe (ACE)
- Nordisk Praktikermøte (NPM)
- Norsk forening for bygge- og entrepriserett
- Samarbeid for sikkerhet i BA-næringen (SfS BA)
- Prosjekt Norge
- Samordningsrådet for digitalisering i BAE-sektoren
- Konkurransekomiteen

Kurs, frokostseminarer og webinarer

Avholdt selv

- 20 MAKS kurs, både felleskurs, bedriftsinterne, fysisk og digitale
- Ett digitalt og et fysisk BIM kurs
- Prognoser og konjunkturer.
- Digitalt fagmøte om p-plasser/ -anlegg
- Arendalsuka

Medvirket i

- Tidligfase-samtaler. Tre webinarer i samarbeid med Doga.
- Vil pandemien knekke landets største fastlandsnæring?
- Paneldeltagelse HelsA kikck off

Arkitektbedriftene Forsikringservice

Arkitektbedriftene i Norge tilbyr forsikringer gjennom det heleide datterselskapet Arkitektbedriftene Forsikringservice AS (AFAS). En bærebjelke i vår forsikringsvirksomhet er vår fagkompetanse.

Gjennom tett kontakt med medlemmer i juridiske spørsmål og aktiv deltakelse i Standard Norge i utarbeidelse og revisjon av standardkontrakter for arkitekter og rådgivere (NS 8401 og NS 8402) har vi et vesentlig fortrinn når det gjelder tilrettelegging av best mulige forsikringsløsninger for arkitekter.

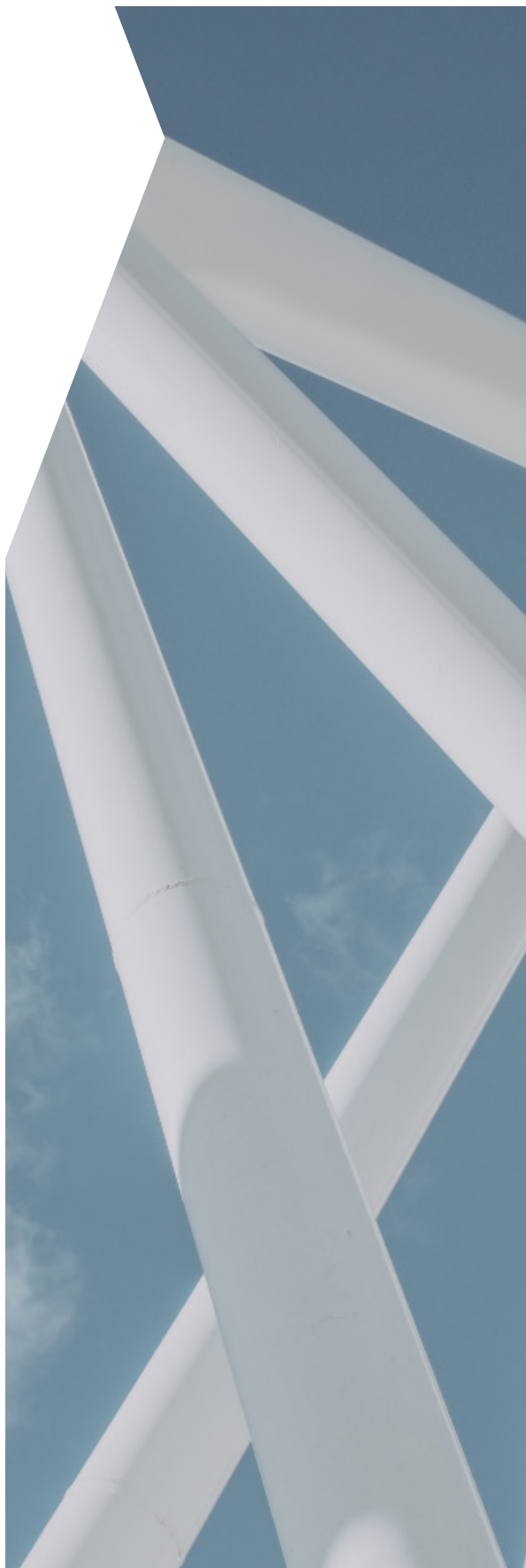
Vår forsikringsgiver på ansvar, (for tiden Tryg Forsikring), har solid kompetanse på forsikringstekniske spørsmål, skadebehandling og prosedyre og har omfattende erfaring vedrørende entreprisreformer, kontrakter og arkitektkontorets daglige drift. Vårt nå mangeårige samarbeid gir oss meget fornøyde forsikringskunder.

AFAS har en betydelig påvirkningsgrad på de gjeldende forsikringsvilkår, spesielt når det gjelder ansvarsforsikring. Vi kan derfor tilby skreddersydde forsikringer, knyttet bl.a. til endringer av standardvilkårene, erstatningsbeløpene, geografisk utvidelse og medforsikring av utenlandske foretak, ingeniørdekninger og andre individuelle behov.

Alle typer forsikring

AFAS' «hovedprodukt» er ansvarsforsikringen. Gjennom Trygs brede produktspekter på personforsikring, og ved bruk av Trygs fagavdelinger, kan vi også tilby tidsriktige og gode produktløsninger til hele bedriften og deres ansatte.





Vi samarbeider kontinuerlig med Tryg for å tilpasse hvilke produkter våre kunder ønsker og bør ha i sin forsikringsavtale. Samtidig identifiserer vi gjentakende skadeårsaker som et ledd i et viktig skadeforebyggende arbeid, og gjennomfører gratis frokostseminarer som tar for seg temaer som er relevante for arkitektene og bransjen.

Styret

Arkitektbedriftene Forsikringservice AS har et profesjonelt styre ledet av en forsikringsadvokat og med representanter for medlemsbedrifter som styremedlemmer.

I 2021:

David Hilton	(styreleder)
Michelle S. Wright	(styremedlem)
Lars Jarle Nore	(styremedlem)
Eva Paulshus	(varamedlem)

Arkitektbedriftene leder BAE rådet

Bygg-, anlegg- og eiendomsnæringen sysselsetter ca. 360 000 personer i Norge og er fastlands-Norges største næring. Alle bransjene i næringen er representert i Rådet for bygg, anlegg og eiendom, BAE-rådet. Arkitektbedriftene overtok i november 2021 ledelsen av BAE- rådet for de neste to årene.

BAE-rådet skal være et felles kontaktpunkt for næringen overfor myndighetene og kan fronte saker som har en samlet og felles interesse blant deltakerorganisasjonene. Rådet er et uformelt samarbeidsorgan, hvor synspunkter, ideer og erfaringer utveksles og diskuteres. Samtidig har rådet en viktig oppgave med å koordinere



Mye takket være bransjeorganisasjonene har byggenæringen i Norge klart å utvikle digitaliseringen i et åpent samarbeid og med høy grad av standardisering.

medlemsorganisasjonenes næringspolitiske arbeid der dette er spesielt viktig, og har vært departementenes samarbeidspartner i større satsinger.

Arkitektbedriften er en bransjeorganisasjon på lik linje med de øvrige i rådet. Vårt mål i lederperioden er å videreutvikle potensialet i dette felleskapet og utnytte det momentet som en samlet byggenæring representerer, til å sette en agenda som er i tråd med vårt samfunnsoppdrag.

Næringen spiller en avgjørende rolle for at Norge skal klare å oppfylle klimamål og andre kritiske bærekraftsmål. Dette gjør det helt nødvendig med et tettere samarbeid med myndighetene om forskning, pilotering og innovasjon frem mot 2030, og er et prioritert arbeidsområde for rådet i denne perioden.

Digitaliseringsråd for BAE- sektoren

Norge har en ledende posisjon innen BIM og digital prosjektering på verdensbasis. Mye takket være bransjeorganisasjonene har byggenæringen i Norge klart å utvikle digitaliseringen i et åpent samarbeid og med høy grad av standardisering.

Samordningsrådet for digitalisering i BAE-sektoren er en videreføring av dette felleskapet.

Arkitektbransjen er representert ved Knut Ramstad (Nordic Office of Architects) i rådet og av Tor Olav Mørseth (Snøhetta) i referansegruppen.

Fusjon mellom foreningene

Arkitektbedriftene i Norge og Arkitektbedriftene i Norge Service ble slått sammen til én forening på ekstraordinære årsmøter i november 2021.

Da Arkitektbedriftene i Norge ble stiftet var det nødvendig å etablere to foreninger. Én for den ideelle delen av foreningens arbeide og én for servicetjenestene som ytes til medlemsbedriftene, siden behandlingen av merverdiavgift (mva) og beskatning var ulik for disse to formålene. Ideell virksomhet var, og er, unntatt for merverdiavgift og for beskatning av overskudd.

Siden etableringen av de to foreningene, har praktisering av regelverk og foreningenes aktiviteter endret seg. Forståelsen av hva som er ideell virksomhet og ikke, er nå slik at ideell virksomhet er alt som ikke er direkte knyttet til medlemmenes kommersielle virksomhet. I praksis betyr dette at det som defineres som ideell virksomhet i foreningen er blitt lite.

Dette gav et grunnlag for å vurdere den forretningsmessige virksomheten i foreningen som helhet på ny, og å se på mulighetene for mer effektiv organisering og en riktigere håndtering av skatt og avgifter i forhold til omfanget av ideell og servicerettet virksomhet. En sammenslåing reduserer utgiftene og gjør ting enklere for både foreningen og medlemmene.

Den sammenslåtte foreningen har nå én avdeling for ideell virksomhet og én avdeling for servicerettet virksomhet, hvor fordelingen mellom disse er 3/97.



Arendalsuka

Arkitektbedriftene satte «Arkitektur skaper verdi» i fokus på et eget møte under Arendalsuka i 2021. Også i 2021 ble Arendalsuka preget av pandemien slik at langt færre tilhørere kunne følge arrangementene fysisk. Alle arrangementene ble imidlertid streamet slik at så mange som mulig fikk de med seg. Vårt arrangement ble godt fulgt på nett og mange flere enn det var plass til ønsket å være til stede fysisk.

«Arkitekturopprøret» skapte i 2021 en fornyet interesse for arkitekturdebatten i Norge. Men arkitektur dreier ser om mer enn fasader. Derfor tok AiN debatten et skritt videre og spurte: «Hvordan kan arkitektur skape mer bærekraftige bygg og samfunn?». Hvordan kan god arkitektur bidra til reduserte klima- og miljøavtrykk? Og hvordan kan gode arkitektoniske løsninger skape

gode bomiljø og bærekraftige samfunn, i lys av den nye Stortingsmelding 40 Mål med mening (FNs bærekraftsmål.)

Utviklingssjef Janeche Bull Borander i AiN innledet til debatt med innlegget:

- «Arkitektur skaper verdi» (Den nye arkitekturdebatten: Hvordan skape mer bærekraftige bygg og samfunn?) Etterfulgt av en debatt med:
- Administrerende direktør Egil Skavang, Arkitektbedriftene i Norge
- Nicolai Riise, MAD arkitekter
- Anne Haabeth Rygg, gruppeleder Høyres bystyregruppe i Oslo nestleder i finansutvalget i Oslo bystyre.
- Rasmus Reinvang (MDG), byrådssekretær for Byråd for byutvikling i Oslo kommune.
- Mari Sundli Tveit, administrerende direktør, Forskningsrådet



Arkitektbedriftene inngår i samarbeidet Bygg Arena Arendal hvor hele byggenæringen er representert. På den måten var vi i tillegg medarrangør på en rekke andre arrangementer. Dette samarbeidet fortsetter vi med.

Byarkitekt

På Arendalsuka 2019 utfordret Arkitektbedriftene Rasmus Reinvang (MDG) og Oslo på å etablere funksjonen byarkitekt. Sammen med mange andre har vi fulgt opp dette frem til byen fattet vedtak om etablering av byarkitekt i slutten av 2021. Etter dette vil både Oslo, Bergen og Trondheim ha egne byarkitekter.

Ekspertutvalg

Ekspertutvalgene er foreningens viktigste faglige ressurs. Utvalgene er knyttet til sentrale tema for faget og forestår utredningsarbeider og innspill til foreningens strategi og handlingsplan. Foreningen har oppnevnt flere utvalg som arbeider innenfor hvert sitt felt til beste for medlemsbedriftene. Utvalgene er oftest saksrettede og legges ned eller endres etter behov.

Utvalg ved utgangen av 2021:

- MAKS-utvalget
- Forhandlingsutvalget
- Avtaleutvalget
- BIM-utvalget

Utvalget for offentlige anskaffelser

Arkitektbedriftene
i Norge AS

Essendropsgate 3
0368 Oslo
+47 22 93 15 00
post@arkitektbedriftene.no